Moldova Suverană

COTIDIAN AL GUVERNULUI REPUBLICII MOLDOVA

Ziarul apare de la 1 mai 1924 | SIMBĂTA, 27 IUNIE 1992 | NR. 89 (17959) | PREȚUL 1 rub.

MS — PAG. 2 — PROCURATURA NU POATE FI SUBORDONATĂ NICI PUTERII EXECUTIVE, NICI CELEI JUDICIARE

PAG. 3 — SCOPUL URMĂRIT DE ADEPȚII FEDERALIZĂRII MOLDOVEI E DEZMEMBRAREA REPUBLICII NOASTRE

PAG. 4 — SECOLUL VITEZELOR AR TREBUI SĂ NE MAI ÎNVEȚE SĂ FIM PRUDENȚI ȘI DISCIPLINAȚI

Semnarea «Declarației de la Istanbul»

...MOL. 25. (Rompres — ...pres). Cooperarea în ...ul Negre a fost con... ...ăzi prin semnarea ...ției de la Istanbul» ...ivit de 11 lideri ai ...ărilor sau învecinate ...ra. ...a Armenia, Azerbai...djan, Bulgaria, Grusia, Grecia, Moldova, România, Rusia, Turcia și Ucraina vor beneficia de acum înainte de relații de cooperare în domeniul energiei electrice, transportului, comunicațiilor, informațiilor și ecologiei. «Declarația de la Istanbul» prevede, de asemenea, crearea unei bănci comune de investiții, la care să participe toate cele 11 state.

Totuși, notează Reuter, toți șefii de stat sau de guvern prezenți la Istanbul au subliniat faptul că strînsa cooperare economică în bazinul Mării Negre poate rămîne un simplu vis în cazul în care conflictele interetnice care au loc în unele state membre nu vor fi rezolvate.

Adresîndu-se summit-ului, președintele Moldovei, Mircea Snegur, a cerut retragerea imediată a tuturor trupelor străine care se află pe teritoriul republicii. La rîndul său, Boris Eltîn, fără să menționeze explicit conflictul din Moldova, a declarat că, în opinia sa, cooperarea economică ar putea ajuta la eliminarea fisurilor politice.

Declarația de la Bosfor

...ar stat și de guvern ai ...Armeniei, Azerbaidjanului, Bulgariei, Georgiei, Moldovei, României, Turciei și Ucrainei ...ținut și au semnat, la ...1992, la Istanbul ...alia asupra cooperării ...ne în Marea Neagră». ...de stat și de guvern, ...ți de necesitatea is...de a promova realiza...relații pașnice și con...ne între popoarele lor, ...ate pe principiile ge...ale Cartei ONU și de ...ntele C.S.C.E. și avînd ...ctiv crearea de condi...cvate pentru o prospe...reciproc avantajoasă; ...ținut viziunea funda...ă că libertatea trebuie, ...menea, să se extindă ...meniul drepturilor și ...normelor generate de economia de piață liberă;

recunoscînd că eforturile lor de pînă acum trebuie să fie ridicate la o treaptă superioară prin stabilirea de mecanisme solide și efective pentru a se obține un nivel superior de cooperare economică;

au constatat că semnarea declarației este semnalul începutului unui nou parteneriat între ei, inspirat de valorile democrației, domniei legii și respectului drepturilor omului. Șefii de stat și de guvern și-au reafirmat angajamentul de a acționa în spiritul prieteniei și bunei vecinătăți și de a face să crească, în raporturile dintre ei, respectul și avantajul reciproc, cooperarea și dialogul.

Ei au recunoscut că acest prilej poate să deschidă calea unei ere de pace, stabilitate și dezvoltare în regiune și au convenit să se străduie cu toții, cu bună credință, să realizeze aceste obiective.

Șefii de stat și de guvern declară că, prin inițiativa Mării Negre, ei pot înfăptui mai ușor planurile concrete de acțiuni de cooperare ce ar contribui direct la bunăstarea și prosperitatea popoarelor și a regiunii. Ei au afirmat că posibilitățile fezabile și practice de cooperare în toate domeniile identificate în declarație trebuie să fie încurajate și activ fructificate.

Șefii de stat și de guvern au recunoscut că regiunea este deja confruntată cu conflicte grave și că există pericolul să se nască și alte tensiuni. De asemenea, ei subliniază necesitatea soluționării pașnice a tuturor disputelor prin mijloacele prevăzute în documentele C.S.C.E. În concordanță cu principiile stabilite de acestea, la care ei subscriu cu toții. Ei își reafirmă, de asemenea, hotărîrea de a se opune agresiunii, violenței, terorismului și încălcării normelor internaționale, precum și fermitatea în a contribui la stabilirea și restabilirea păcii și dreptății.

Șefii de stat și de guvern speră că, împărtășind o viziune comună asupra viitorului și prin cooperarea reciproc avantajoasă, Marea Neagră să fie transformată într-o regiune a păcii, libertății, stabilității și prosperității. Ei au reliefat că, țările și popoarele lor au de adus o contribuție importantă și creatoare la construirea noii arhitecturi a Europei și că, cooperarea economică în Marea Neagră constituie un efort ce va facilita procesele și structurile integrării europene.

Șefii de stat și de guvern au salutat rezultatele reuniunii miniștrilor afacerilor externe din 24 iunie 1992. Ei au evidențiat, de asemenea, posibilitatea convocării în viitor a unor reuniuni la nivel înalt similare.

Participanții își exprimă recunoștința față de guvernul și poporul Turciei pentru calda ospitalitate ce le-a fost acordată în timpul reuniunii la nivel înalt.

Rolul Armatei ruse în Moldova independentă

TEXT INTRODUS ÎN RECORDUL CONGRESULUI STATELOR UNITE DE DL SENATOR LARRY PRESSLER LA 24.VI.92

Dle Președinte,

Astăzi iau cuvîntul pentru a înregistra în dezbaterile Senatului rezervele mele categorice referitoare la S. 2532, Declarația de Susținere a Libertăților, în momentul în care situația din fosta Uniune Sovietică degenerează în violență. În timpul sfîrșitului de săptămînă care a trecut, peste 200 de oameni, inclusiv civili nevinovați, au fost uciși în Moldova independentă. După cît se pare mulți dintre ei au fost uciși de soldați ruși. Știri de această natură continuă să-mi fie transmise.

Implicarea deschisă a Armatei Ruse, precum și afirmațiile recente ale liderilor Rusiei care sprijină o intervenție militară cu scopul de a ajuta minoritatea rusă «oprimată» sînt acțiuni care nu ar trebui recompensate financiar în mod generos de către cetățenii Statelor Unite. Dacă violența din Moldova cu directa participare a Armatei Ruse nu la sfîrșit, va fi creat un precedent pentru utilizarea forței militare rusești în eventualele conflicte care s-ar putea extinde în Țările Baltice și în alte zone ale fostei Uniuni Sovietice. Comandanți militari nemulțumiți din Țările Baltice ar putea recurge la agresiune ca răspuns la cererea cetățenilor și a guvernelor baltice ca trupele rusești să se retragă de pe teritoriile lor.

Dle Președinte, la Washington se manifestă o ardoare deplasată pentru a răsplăti pe Președintele Boris Eltîn pentru inițiativele lui de conducător și pentru frumosul lui discurs ținut în fața Congresului săptămîna trecută. Ideea este că un ajutor masiv din exterior poate să îi mențină puterea împotriva comuniștilor înrăiți din armată și birocrație. Mă bucură cuvintele Președintelui Eltîn în sprijinul deschiderii, al nonviolenței și a pății. Din păcate, faptele din Moldova spun cu totul altceva și ne trimit înapoi la imperialismul rusesc.

Pe de o arte, Președintele Eltîn a chemat la medierea conflictului, pe de altă parte a avertizat Guvernul din Moldova: «În cazul acesta, noi (Rusia) trebuie să reacționăm pentru a apăra oamenii și a pune capăt vărsării de sînge. Avem forța să o facem». În același timp, militarii — inclusiv vicepreședintele rus, Alexsandr Rutkoi, și comandantul suprem al Forțelor Armate ale Comunității de State Independente, mareșalul Evgheni Șaposnikov —, au recomandat intrarea în acțiune a armatei.

Dle Președinte, situația nu ar fi cea care este azi dacă Armata Sovietică, azi Armata Rusă, nu ar fi intervenit inițial în conflict. Cauza primară a acestui conflict este prezența ilegală a Armatei a 14-a a Rusiei pe teritoriul Moldovei independente. Luni în șir armata a 14-a a vîndut arme separatiștilor comuniști din Moldova și și-a declarat în mod deschis sprijinul pentru ...separarea de Moldova a regiunii Transnistria.

Armata a 14-a rusă a lucrat cot la cot cu garda națională nistreană pentru a obține controlul asupra Transnistriei și a invada Basarabia, partea Moldovei dintre Prut și Nistru. Moldovenii au fost copleșiți numeric în lupta împotriva acestor două grupuri bine înarmate.

Este important să nu uităm că liderii republicii nistrene au sprijinit încercarea de lovitură de stat din august trecut de la Moscova a reprezentanților liniei dure comuniste. Ei reprezintă comunismul ortodox.

Anul trecut am introdus o Rezoluție susținînd poporul din Moldova în lupta lui pentru autodeterminare și independență față de Uniunea Sovietică. Poporul român din Moldova este al patrulea grup de victime al Pactului Nazisto-Sovietic. Teritoriul Moldovei, în a cărui componență nu intra regiunea Transnistria, a fost răpit României de Armata Roșie Sovietică în 1940. Guvernul Moldovei nu și-a ales hotarele actuale. Cu toate acestea, conform legislației internaționale, Transnistria aparține Republicii Moldova. În ea locuiesc moldoveni care reprezintă 40% din populație, precum și ucraineni și ruși de ale căror interese trebuie de asemenea să se țină seama.

Dle Președinte, felicit administrația (americană) de a fi solicitat Guvernului Rus retragerea Armatei a 14-a. Sub nici un motiv trupe rusești nu ar trebui să acționeze sau să fie utilizate într-o țară străină, nu ar trebui să intervină într-un conflict în cadrul acelei națiuni străine. În plus, cer cu insistență încetarea furnizării de arme rusești separatiștilor din Transnistria.

În cele din urmă, Departamentul de Stat ar trebui să insiste ca Guvernul Rus să pună capăt imediat actualei blocade economice a Moldovei. În momentul de față, peste 60% din livrările de gaze naturale către Moldova au fost tăiate și legăturile pe calea ferată au fost întrerupte. Un astfel de sabotaj economic este o violare a drepturilor omului pe care o suferă populația din Moldova. Este de asemenea un act de violență internațională.

Dle Președinte, sînt ferm convins că eforturile de ajutor din partea Statelor Unite trebuie să fie condiționate de încetarea violării de către Armata Rusă a suveranității vecinilor săi atît în Moldova, cît și în Țările Baltice.

Comunicat de presă

PRIVIND ÎNTILNIREA PREȘEDINȚILOR REPUBLICII MOLDOVA, ROMÂNIEI, FEDERAȚIEI RUSE ȘI UCRAINEI

Președinții Republicii Moldova, României, Federației Ruse și Ucrainei au avut o întîlnire de lucru în probleme referitoare la conflictul din raioanele din stînga Nistrului ale Republicii Moldova.

În urma schimbului de păreri s-a hotărît:

– Să se propună părților în conflict încetarea neîntîrziată și necondiționată a focului pe toată linia de confruntare;

– la 24 de ore de la încetarea focului, ambele părți să procedeze la dezangajarea forțelor lor înarmate;

– să se creeze zone și culoare de securitate pentru circulația liberă a populației civile, a personalului medical pentru transportul de ajutor umanitar pentru locuitorii localităților afectate.

Măsurile menționate se vor realiza prin intermediul unei misii parlamentare alcătuite din reprezentanții ambelor părți, cu participarea în calitate de observator a Comisiei celor cvadripartite.

– Să se examineze problema forțelor de separare;

– se asigură neutralitatea armatei a 14-a. Statutul armatei, termenele și modalitatea de retragere a acesteia vor fi stabilite în cadrul negocierilor dintre Federația Rusă și Republica Moldova, care vor începe în cel mai scurt timp imediat după încetarea focului, se adoptă măsuri efective în vederea acordării de ajutoare umanitare raioanelor din Transnistria care au suferit și a creării condițiilor necesare pentru reîntoarcerea refugiaților, la aceste eforturi urmînd a fi atrase Comitetul Internațional al Crucii Roșii, alte organizații umanitare internaționale, precum și societățile naționale de Cruce Roșie din cele patru țări.

Președinții adresează Parlamentului Republicii Moldova propunerea de a examina și rezolva problema privind statutul raioanelor din stînga Nistrului ale Republicii Moldova.

Președinții au dat sarcină miniștrilor lor de externe să se întrunească în decurs de o săptămînă în vederea elaborării programului de realizare a hotărîrilor susmenționate.

Cei patru președinți consideră necesar să se adreseze organelor de conducere ale C.S.C.E. cu apelul de a contribui în mod activ la reglementarea conflictului prin bune oficii, precum și prin urmărirea permanentă a situației drepturilor omului. Conducătorii celor patru state vor saluta un rol pacificator mult mai activ al O.N.U. în cadrul procesului reglementării politice a problemelor din raioanele din partea stîngă a Nistrului ale Republicii Moldova. În acest context, ei și-au exprimat satisfacția în legătură cu hotărîrea Secretarului general al O.N.U. de a trimite în viitorul apropiat, în zona de conflict, o misiune de stabilire a faptelor. Președinții Republicii Moldova, României, Federației Ruse și Ucrainei au în vedere să continue să mențină între ei contacte în problemele reglementării conflictului din raioanele din stînga Nistrului ale Republicii Moldova.

La întîlnire au luat parte miniștrii afacerilor externe ai celor patru țări.

S-a stabilit că ministrul afacerilor externe al Ucrainei va transmite textul prezentului comunicat președintelui Consiliului C.S.C.E. și Secretarului General al O.N.U.

Moldova față în față cu prietenii

Unii observatori și analiști înclină să creadă că întîlnirea L. Kravciuk, președintele Ucrainei, și B. Eltîn, președintele Federației Ruse, se pot produce, în pofida diferențelor teritoriale existente, anumite apropieri, ce se vor solda pînă la urmă cu acorduri de colaborare. Că e așa sau nu — timpurile vor arăta cu exactitate. Anumite semne însă arată deja că o asemenea apropiere e gata să se întîmple. Au început deja tratative în vederea armonizării relațiilor Ucrainei cu disputata Crimee, sînt pe punctul de a fi găsite anumite modalități de partajare pașnică a flotei de pe Marea Neagră. Dar factorul care lucrează cel mai eficient pentru jonctiune este situația economică. Nu lipsită de subtext ni s-a părut și informația transmisă de agenția «Ukrinform» privind atitudinea de ultimă oră a președintelui Kravciuk față de soluționarea conflictului desfășurat în raioanele din stînga Nistrului ale Republicii Moldova. Astfel la întîlnirea din 22 iunie curent cu împuterniciții președintelui ucrainean pe teren, dl. Kravciuk a declarat categoric. «Transnistria trebuie să devină, a spus dînsul, o republică autonomă în componența Moldovei». Cu precizarea: «Aceasta este poziția Ucrainei». Așadar, urmînd exemplul consîngeanului de la răsărit, președintele Kravciuk indică statului Republica Moldova **cum trebuie să procedeze.** Vă amintiți cum a reacționat domnia sa cînd parlamentul rus a pus problema revizuirii deciziei din 1954 asupra încluderii Crimeei în componența Ucrainei? Violent și cu aroganță, respingînd orice tentativa de «amestec imperial în treburile interne», «de pretenții teritoriale?». A și uitat de acest lucru? Evident, nu a uitat. Din neatenție nu am băgat noi de seamă că distanța dintre o mentalitate de mare putere și o alta, și ea de mare putere, era minimă. Dar aceasta pe plan politic. Pe planul coincidențelor, însă, avem revelația faptului că Ucraina nu ne este un partener sigur de dialog prietenesc și de gesturi de solidaritate chiar, dacă se bănuiește că ar fi amenințată de Rusia, care e rău pornită să-și refacă cu înfrigurare vechiul spațiu geopolitic. Mai mult, la aceeași întîlnire din 22 iunie de la Kiev cu împuterniciții săi regionali, L. Kravciuk și-a exprimat, arată aceeași agenție, încrederea că «Ucraina și Rusia vor putea, în cadrul întîlnirii de la Dagomîș, dîndu-se dovadă de dorință și de o atitudine responsabilă față de situația creată pe teritoriul fostei URSS, să oprească vărsările de sînge și ciocnirile armate cu substrat național din punctele fierbinți ale CSI». Sigur, este greu să credem că L. Kravciuk nu știe cine este, de regulă, detonatorul și întreținătorul punctelor fierbinți, că nu știe că tocmai Rusia este implicată în conflictele iscate în diferitele foste republici sovietice ce se doresc independente de sovinismul și mentalitatea imperială rusă. Așa că își asumă și el rolul de garant al reglementării conflictelor? Are însă dreptul moral la acest rol cînd știm, de exemplu, în ce situație se află populația românească din Bucovina și Basarabia de Sud încadrată de Stalin în componența Ucrainei? Se pare că este totuși vorba de un joc de moment prin care Kravciuk dorește să-și păstreze un eventual sprijin economic rus și, totodată, să aibă o anume influență în stînga Nistrului. Pentru ce? Pentru a ne ține în șah atunci cînd ne-am gîndi la o eventuală retrocedare a pămînturilor noastre din Bucovina și din Sud și cînd am dori să fim cu adevărat independenți de opinia cuiva din afară. Așa sau altfel, declarația lui Kravciuk are semnificația unei lovituri din spate, constituie un indiciu foarte exact care e distanța dintre vorbe și fapte uneori și ne sugerează o dată în plus că timpul iluziilor s-a spulberat. Ce-i de făcut? Încotro s-o apucăm? Mai întîi, să renunțăm la orice iluzie. Să ne gîndim De unde ne poate veni ajutorul. Dar să căutăm să ne ajutăm noi înșine. Exemplul unor țări mici, aflate la mare primejdie, ne demonstrează că se învinge nu atît prin număr, cît prin capacitatea de a folosi eficient puținul de care dispui.

Victor GHERMAN,
Moldova-pres

Serafim BELICOV

Azi

Eu nu plîng că pot a plînge
Și nici mor că știu muri,
Ci mi-i teamă că-ntr-o zi
Va s-apun-al nostru sînge.

Va fi gheață ori furtună,
Va fi floare, va fi dor, —
Mult mă frige de-un popor
Ce ca într-un trist foiclor
N-a știut o clipă bună.

Hrăpăreți din zări străine
Cu dezmăț, cu jaf. O, țară
Iar te dau de spate-afară
Din viorile bătrîne

Pocituri, intruși... Păginii —
Hoarde, turme de la est,
Căror sîncer și onest
Le-ai propus și vin, și pîine.

Nici o minte nu incape
(Poate doar întîmplător!)
Cum de s-a făcut c-aproape
I-au urît pîn-și al lor!

Să-i deplîngi în vreo obidă
Sau în vreo nenorocire,
Cînd în semn de mulțumire
Îți arată fața hidă?

Ticăloși de speță veche,
Furi turbați la drumul mare.
Chiar să nu cunoască oare
Că nu-și au în lumi pereche

La batjocură. Pe unde
Calcă dînșii, putrezește
Tot ce-a fost și tot ce crește.
Va da Domnul și-or răspunde.

(Crape-ți, ochiul, venetice
Nu pe arma în cătare,
Dar pe ora sunătoare
De acasă, nu de-aice).

Obiceiul — a ucide,
Datina — a ocupa,
...E amar, dar e așa
Adevărul ce-l deschide.

P.S.

Plouă molcum
peste cîmpuri și azi,
În ziua tuturor sfinților

Și stropii, nu știu cum,
Sînt mai calzi,
De parcă-s desprinși
din ochii părinților.

Sărut chipul de jos al cerului.
Ploaia,
Cu taina întreagă
Ce mă cuprinde.
Bine-am văzut și ziua de azi.
La multe ploi înainte.

21 iunie 1992

Știri externe

EFECTELE SANCȚIUNILOR

România și Bulgaria s-au adresat în scris Națiunilor Unite în legătură cu efectele punerii în aplicare a sancțiunilor împotriva Serbiei. România susține că sancțiunile îi prejudiciază economia și a solicitat ajutoare financiare. Ea a afirmat că în acest an va pierde circa 550 milioane de dolari fără a lua în considerare pierderile indirecte care ar ridica totalul la 2,5 milioane dolari. Bulgaria se plînge că sancțiunile împiedică alimentele și ajutoarele umanitare să ajungă în regiunile de la granița cu Serbia, unde populația este majoritar bulgară și că situația s-a înrăutățit și din cauza afluxului de refugiați din zonă, din alte părți ale fostei Iugoslavii.

CONVORBIRI DE PACE

La Strassburg au avut loc convorbiri cu privire la conflictul din Bosnia-Herțegovina. Mediatorul comunității europene a purtat discuții separate cu președintele Serbiei, Miloșevici, și cu președintele Croației, Tudjman, și urma să se întîlnească și cu ministrul bosniac de externe. După întîlnire, dl Miloșevici a declarat că asupra sa s-au făcut presiuni pentru a recunoaște independența Bosniei, dar că orice decizie în materie este de competența noii federații iugoslave alcătuite din Serbia și Muntenegru. Între timp liderul sîrbilor bosniaci a făcut Națiunilor Unite promisiunea de a opri necondiționat atacurile asupra populației civile și de a retrage din zonă armamentul greu.

PRIMA SESIUNE A NOULUI PARLAMENT CEHO-SLOVAC

Noul parlament federal ceho-slovac a început prima sa sesiune de după alegeri. Domnul Michal Kovac, din partea principalului partid slovac, mișcarea pentru o Slovacie democratică, a fost ales ca președinte al parlamentului. Celelalte două funcții de răspundere, de președinți ai celor două camere ale parlamentului, au fost împărțite între reprezentanții celor două republici — Cehă și Slovacă. Corespondentul BBC la Praga relatează că parlamentul va juca un rol important în dezbaterile constituționale în cadrul cărora se va hotărî dacă Ceho-Slovacia va fi divizată sau nu în două state independente.

REFORME CONTROVERSATE

Parlamentul german a dezbătut o serie de reforme controversate privind legea avortului. Chestiunea a divizat coaliția de guvernămînt a cancelarului Kohl. Subiectul a declanșat dezbateri aprige în Germania după reunificare deoarece legile în materie ale fostelor Germanii, de Est și Occidentale, se aflau în contradicție. Actuala lege germană califică avortul drept infracțiune cu excepția unor cazuri speciale în timp ce în fosta Germanie răsăriteană era permis în primele trei luni de sarcină.

CERINȚE, TEMERI, AVERTISMENTE

Situația din Transnistria nu a fost singura abordată la reuniunea de la Istanbul. Liderul gruzin Eduard Șevardnadze, care a supraviețuit unei încercări de lovitură de stat la începutul săptămînii, a cerut micșorarea flotei de pe Marea Neagră — sursa recentelor tensiuni între Rusia și Ucraina.

Președintele Bulgariei, Jelio Jelev, a exprimat temerea împărtășită din țările din Balcani referitoare la conflictul din Bosnia. Președintele bulgar a avertizat țările din regiune să nu participe la o posibilă forță de menținere a păcii în fosta Iugoslavie. Altfel, în opinia lui, s-ar risca izbucnirea unor noi focare de tensiune interetnică.

ACORD VIZÎND CONSECINȚELE CERNOBÎLULUI

Comunitatea europeană a semnat un acord cu Rusia, Ucraina și Belarusi privind un studiu exhaustiv al contaminărilor produse de accidentul nuclear de la Cernobîl din 1986. Programul va cuprinde proiecte comune de măsurare a contaminării radioactive în cele trei republici care au fost cel mai puternic afectate de dezastru. Acordul semnat la Bruxelles e destinat îmbunătățirii mijloacelor tehnice și procedurilor de urgență pentru a se preveni noi accidente de acest fel. Acordul stabilește un cadru formal în care oamenii de știință din Est și Vest se întîlnesc pentru a compara rezultatele cercetărilor științifice.

BAKER PENTRU INASPRIREA SANCȚIUNILOR FAȚĂ DE SERBIA

Secretarul de stat american James Baker a declarat că va recomanda ca Statele Unite să impună sancțiuni mai drastice împotriva Serbiei din cauza continuării atacurilor militare în Bosnia-Herțegovina. James Baker a afirmat în fața Comitetului senatorial pentru relații cu străinătatea de la Washington că-i va sugera președintelui Bush ca Statele Unite să-l expulzeze pe ambasadorul sîrb de la Washington și să închidă și cealaltă reprezentanță diplomatică, anume consulatul din Chicago, și să-și intensifice totodată eforturile de a suspenda Serbia și Muntenegru din organizațiile internaționale, printre care și ONU.

CNA SE RETRAGE DIN DISCUȚII

Congresul național african a declarat că organizația se retrage din discuțiile constituționale cu guvernul sud-african. Anunțul a fost făcut la încheierea unei sesiuni de urgență a CNA desfășurată la Iohanesburg ca urmare a masacrului care a avut loc într-o tabără de protest din marginea orașului.

CORESPONDENȚĂ DE LA MOSCOVA

De unde ne vine libertatea?

De la un timp încoace tare ne-a mai îndrăgit dl Jirinovski. Nu mai are răbdare să se vadă împărat al Rusiei, cumulînd totodată și postul de gubernator al Basarabiei și Bucovinei. Dar de data aceasta prezența lui la conferința de presă de la Reprezentanța Moldovei la Moscova, cît și a reprezentanților Frontului popular rus, Comitetului pentru apărarea Transnistriei ne-a făcut un serviciu bun. Ziariștii celor circa 50 de publicații, agenții din Rusia și de peste hotarele ei (e de ajuns să numim aici doar «Nezavisimaia gazeta», «Literaturnaia gazeta», «Interfax», bBC, «Rompres», trei ziare centrale din America, publicații din Franța, Finlanda ș.a.) i-au văzut la față pe cei ce îl susțin fățiș pe separatiști și adună de prin toată Rusia mercenari pentru a-i expedia «la luptă sfîntă» în Transnistria. Domnilor sovini (pentru ei acest cuvînt e de onoare) le părea grozav de rău că nu s-a «masă rotundă» ca să poată să-l pomenească pe toți «dușmanii poporului», începînd cu Eltîn, Stolearov și terminînd cu militarii ruși ce luptă de partea Moldovei (li s-au pomenit și numele). Dl Malahov, prezent și el la conferință, i-a asigurat pe «patrioții» ruși că după o noapte petrecută în tranșeele din Cocieri și Coșnița patosul lor demascator ar scădea vădit.

(Sfîrșit în pag. 3).

Moldova față în față cu prietenii

Unii observatori și analiști înclină să creadă că între L. Kravciuk, președintele Ucrainei, și B. Elțin, președintele Federației Ruse, se pot produce, în pofida diferențelor teritoriale existente, anumite apropieri, ce se vor solda pînă la urmă cu acorduri de colaborare. Că e așa sau nu — timpurile vor arăta cu exactitate. Anumite semne însă arată deja că o asemenea apropiere e gata să se întîmple. Au început deja tratative în vederea armonizării relațiilor Ucrainei cu disputata Crimee, sînt pe punctul de a fi găsite anumite modalități de partajare pașnică a flotei de pe Marea Neagră. Dar factorul care lucrează cel mai eficient pentru joncțiune este situația economică. Nu lipsită de subtext ni s-a părut și informația transmisă de agenția «Ukrinform» privind atitudinea de ultimă oră a președintelui Kravciuk față de soluționarea conflictului desfășurat în raioanele din stînga Nistrului ale Republicii Moldova. Astfel la întîlnirea din 22 iunie curent cu împuterniciții președintelui ucrainean pe teren, dl. Kravciuk a declarat categoric: «Transnistria trebuie să devină, a spus dînsul, o republică autonomă în componența Moldovei». Cu precizarea: «Aceasta este poziția Ucrainei». Așadar, urmînd exemplul consîngeanului de la răsărit, președintele Kravciuk indică statului Republica Moldova **cum trebuie să procedeze.** Vă amintiți cum a reacționat domnia sa cînd parlamentul rus a pus problema revizuirii deciziei din 1954 asupra includerii Crimeei în componența Ucrainei? Violent și cu supărare, respingînd orice tentativa de «amestec imperial în treburile interne», «de pretenții teritoriale?». A și uitat de acest lucru? Evident, nu a uitat. Din neatenție nu am băgat noi de seamă că distanța dintre o mentalitate de mare putere și o alta, și ea de mare putere, era minimă. Dar aceasta pe plan politic. Pe planul coincidențelor, însă, avem revelația faptului că Ucraina nu ne este un partener sigur de dialog prietenesc și de gesturi de solidaritate chiar, dacă se bănuiește că ar fi amenințată de Rusia, care e rău pornită să-și refacă cu înfrigurare vechiul spațiu geopolitic. Mai mult, la aceeași întîlnire din 22 iunie de la Kiev cu împuterniciții săi regionali, L. Kravciuk și-a exprimat, arată aceeași agenție, încrederea că «Ucraina și Rusia vor putea, în cadrul întîlnirii de la Dagomîs, dîndu-se dovadă de dorință și de o atitudine responsabilă față de situația creată pe teritoriul fostei URSS, să oprească vărsările de sînge și ciocnirile armate cu substrat național din punctele fierbinți ale CSI». Sigur, este greu să credem că L. Kravciuk nu știe cine este, de regulă, detonatorul și întreținătorul punctelor fierbinți, că nu știe că tocmai Rusia este implicată în conflictele iscate în diferitele foste republici sovietice ce se doresc independente de șovinismul și mentalitatea imperială rusă. Așa că își asumă și el rolul de garant al reglementării conflictelor? Are însă dreptul moral la acest rol cînd știm, de exemplu, în ce situație se află populația românească din Bucovina și Basarabia de Sud încadrată de Stalin în componența Ucrainei? Se pare că este totuși vorba de un joc de moment prin care Kravciuk dorește să-și păstreze un eventual sprijin economic rus și, totodată, să aibă o anume influență în stînga Nistrului. Pentru ce? Pentru a ne ține în șah atunci cînd ne-am gîndi la o eventuală retrocedare a pămînturilor noastre din Bucovina și din Sud și cînd am dori să fim cu adevărat independenți de opinia cuiva din afară. Așa sau altfel, declarația lui Kravciuk are semnificația unei lovituri din spate, constituie un indiciu foarte exact care e distanța dintre vorbe și fapte uneori și ne sugerează o dată în plus că timpul iluziilor s-a spulberat. Ce-i de făcut? Încotro s-o apucăm? Mai întîi, să renunțăm la orice iluzie. Să ne gîndim. De unde ne poate veni ajutorul. Dar să căutăm să ne ajutăm noi înșine. Exemplul unor țări mici, aflate la mare primejdie ne demonstrează că se învinge nu atît prin număr, cît prin capacitatea de a folosi eficient puținul de care dispui.

Victor GHERMAN.

Moldova-pres